

De Strijd over de kommunistische taktiek in Duitschland

Verschillende taktische stroomingen komen evengoed in de kommunistische partij voor als vroeger in de sociaaldemokratie. Het kommunisme is een nieuwe opvatting van de sociale revolutie, gewekt door de nieuwe omstandigheden, de wereldoorlog en de houding der sociaaldemokratie. Daar echter de meeste vooraanstaande kommunisten uit de oude sociaaldemokratie zijn voortgekomen, hebben zij in verschillende mate opvattingen uit den ouden tijd bewaard of opgegeven. Waar het kommunisme zegevierde en het groote werk van opbouw alle krachten in beslag neemt, is er geen aanleiding voor dit soort verschillen; zij hebben betrekking op de manier, die de beste en snelste is om de macht te veroveren. Dus vooral daar, waar deze verovering met groote moeilijkheden gepaard gaat, treden zulke taktische verschillen op den voorgrond. Dit is met name het geval in Duitschland.

Over de grondslagen zijn allen het natuurlijk eens: dat het naaste politieke doel de diktatuur van het proletariaat is, een overgangstijdperk, waarin het proletariaat na de verovering van de macht gedwongen is, aan de bourgeoisie alle politieke rechten te onthouden, om te verhinderen, dat deze door haar nog overgebleven macht de nieuwe organisatie der maatschappij belemmert en in de war stuurt. Verder: dat als orgaan van die diktatuur alleen het radensysteem, gegrond op de organisatie van de arbeid, bruikbaar is. Verder, dat de macht alleen veroverd kan worden door onwrikbaar de klassenstrijd te voeren.

Welke rol kunnen daarbij de reeds bestaande organisaties en strijdvormen spelen? Daarover loopen de meningsverschillen. En wel vooral: welke beteekenis hebben de beide groote strijdvormen der sociaaldemokratie, het parlementarisme en de vakbeweging, voor de proletarische revolutie?

De kwestie van het parlementarisme ontbrandde onmiddellijk in December 1918 in de pas gestichte kommunistische partij naar aanleiding van het bijeenroepen der Nationale Vergadering. Het uitschrijven van verkiezingen voor de Nationale Vergadering door Ebert, Haase & Co. was het middel om aan de beginnende kontrarevolutie een wettelijke grondslag te geven en de spontaan opgekomen Arbeidersraden weer van de baan te

schuiven. De propaganda der Spartakisten was er dus op gericht, de arbeiders omtrent de valsheid der democratische leuze de oogen te openen, opdat zij zich tegen deze verkiezing zouden keeren. Deze was natuurlijk, gegeven de geestelijke toestand van de Duitsche arbeiders, niet te verhinderen. Op het eerste kongres der Kommunisten waren toen de bekendste leiders (Liebknecht, Rosa Luxemburg, ook Knief te Bremen) vóór het deelnemen aan deze verkiezingen; zij zagen toen al, dat het nog een lange strijd kon worden en wilden, dat het belasterde en door onkunde gehate kommunisme ook door middel van de N. V. zich zou laten hooren; zich onthouden had alleen een aktieve zin, als men de N. V. zelf kon verhinderen bijeen te komen. Maar de meeste aanwezigen dachten er anders over en besloten de verkiezingen te boykotten — uit politieke onervarenheid (zooals de anderen zeiden) en omdat zij vol illusies waren over een snelle overwinning; omdat zij de opvatting der arbeiders zelf vertolkten (zooals hun medestanders zeiden) die voelden, dat de N. V. slechts als orgaan der kontrarevolutie kon dienst doen, dus als geheel recht tegenover doel en propaganda der kommunisten stond; in werkelijkheid ook, omdat het opkomende kommunisme eenvoudige principieele leuzen noodig had en deelneming aan de N. V. tegelijk met een zoo scherpe veroordeeling van haar wezen een te gekompliceerde taktiek voor de massa's was.

De reaktie organiseerde haar militaire macht onder leiding van Noske, vermoordde de beste woordvoerders van het kommunisme, ruimde ovetal de democratische restjes van de November-revolutie op en onderdrukte alle bewegingen der arbeiders.

Nu kwam in het vervolgde kommunisme de strijdvraag weer op: moet men aan de eerstkomende Rijksdagverkiezingen deelnemen? Aan de eene zijde staat vooral de Centrale (het Bestuur) van de K. P., die vóór deelneming is; tegenover haar staat vooral het Hamburger orgaan, de „Kommunistische Arbeiterzeitung“ onder leiding van Laufenberg, bijna het eenige dagblad, dat na alle onderdrukkingen van partijbladen door Noske overgebleven is. De voorstanders wijzen er op, dat wij geen enkel strijdmiddel ongebruikt moeten laten (zoo spreekt ook Radek in een door de Komm. Räte Korrespondenz afgedrukte brief); waar het door verbod van vergaderingen en kranten moeilijk is tot de massa's door te dringen en hun kunstmatig opgewekte vijandschap op te heffen, zou het dwaas zijn de parlementstribune niet te gebruiken. (Men denke ook aan de sociaaldemokratie onder de socialistenwet.) Daartegenover zeggen de tegenstanders, dat juist het groote diepe verschil tusschen het kommunisme en de oude sociaaldemokratie ligt in de stelling, dat slechts de massa's zelf alles kunnen en moeten doen; kiezen zij kommunisten in het parlement, die daar ook al niet meer kunnen dan praten, dan worden zij weer gewend, de hoofdzaak van het werk van deze parlementariërs te verwachten. De arbeiders zelf moeten zich in bedrijfsraden organiseren, door middel van deze lichamen optreden in voortdurende kleine dagelijksche strijd en in massa-akties in de groote politieke strijd; slechts wat zij hierdoor winnen in kracht, inzicht, samenhang is van blijvende waarde en slechts daarop kan een kommunistisch bewind steunen.

Het is duidelijk, dat de kwestie, al zien de argumenten er zeer principieel uit, vooral door de onuitgesproken opvatting over de oogenblikkelijke toestand beheerscht wordt. Staat men, met een groote opstandige arbeidersklasse achter zich, gereed de regeering in handen te nemen, dan zal geen kommunist er aan denken, parlement te gaan spelen. Is in een land het kapitalisme zoo goed als onaangetast, zoodat ook het eerste propagandawerk nog moet gedaan worden, dan betwijfelt ook Laufenberg de noodzakelijkheid van parlementair optreden niet. Maar hoe is het met Duitschland gesteld? De centrale zegt: wij zijn achteruitgeslagen, het kapitalisme is meester, het herstelt zich, roept reeds zijn tweede parlement bijeen; op een revolutie is vooreerst niet te rekenen. De tegenstanders zeggen: de economische en politieke toestand drijft naar een krisis; het herstel van het kapitalisme in Duitschland is maar schijn, het loopt op steeds onhoudbaarere toestanden uit, militaire reaktie zal deze operetteregeering wegvagen en dan zullen de arbeiders weldra moeten optreden. De eene richting acht de revolutie vooreerst tot stilstand gebracht, de andere ziet de wereld zwanger van zoovele nienwe konflikten, dat daaruit weldra nieuwe revolutionaire bewegingen geboren zullen worden.

Zooals zoo dikwijls, zijn de vormen, waarin deze strijd gevoerd wordt, soms onverkwikkelijk. De manier, waarop beide richtingen zich verweeren, leidt tot een felle strijd over het formeel punt, wie en op welke wijze hij zich op de partij beroepen kan. Toen op een partijkonferentie naast een aantal gedelegeerden van plaatselijke afdeelingen door de centrale ook een aantal propagandisten en redacteurs opgeroepen waren, sprak het Hamburger orgaan van een kliek van personen, die hun vriendjes opgeroepen hadden, om de arbeiders gedelegeerden te overstemmen; het eischte, dat alleen behoorlijk gekozen afgevaardigden naar goed democratische regelen over zulke besluiten mochten stemmen. De centrale kon daarop antwoorden, dat onder de onwettige vervolgingen en de rechteloosheid deze democratische methode niet toe te passen was; in een jonge partij, waar alles nog in gisting en groei is, mag het inzicht van oudere beproefde leiders en woordvoerders wel extra gewicht in de schaal leggen. De centrale denuncieerde de antiparlamentaire houding als een afzakken naar het syndikalisme en verklaarde degenen, die daarin het verst gingen, als buiten de partij staande. Van de andere zijde kreeg zij daarop de betiteling van „politikanten” naar het hoofd, die tegen de massa in, hun eerzuchtige bedoelingen willen volgen. Inderdaad bleek ook hier, dat zoover de massa der partij zich kon uitspreken (in Hamburg, Berlijn, Bremen, Hannover) het tegen de centrale en tegen deelneming aan het parlement was. Overigens moet een later partijkongres nog een beslissing nemen, daar er nog tijd is, voor de Rijksdagverkiezingen aan de orde komen.

Met deze kwestie hangt het vraagstuk der Vakverenigingen in zooverre samen, dat hier dezelfde scheidingslijn tusschen de twee opvattingen loopt, voortkomende uit dezelfde grondopvattingen. De Deutsche vakbonden waren vóór den oorlog reeds geheel verbureaukratiseerd; onder den oorlog waren de bestuurders de trouwste helpers van Wilhelm en Scheidemann; dadelijk na de revolutie sloten zij met de ondernemers een verdrag, waarbij zij

als wettige vertegenwoordigers der arbeiders erkend werden, en sindsdien zijn ze én als regeeringspersonen én als vakbondbestuurders de trouwste helpers van de patroons tegen alle stakers. De Onafhankelijken hebben toen de leuze opgesteld: weg met die verdorven bureaucratie, stel betere lui in hun plaats! d.w.z. zij namen den strijd op, om de bestuursbaantjes voor zich te veroveren. In de kommunistische pers zijn sinds vele maanden lange en belangwekkende debatten gehouden, wat te doen: of de vakbonden hervormen en ze tot organen van de klassestrijd te maken, of ze als kontrarevolutionaire, voor de arbeiders schadelijke lichamen te bestrijden. Het eerste leek ieder, die de toestanden kende, vrijwel onmogelijk; zelfs al zou de actie der Onafhankelijken zoo slagen, als zij naar alle waarschijnlijkheid mislukken zal, dan nog was men niets verder, daar deze nieuwe bureaukraten spoedig net als de oude zouden zijn. Hoe echter de kontrarevolutionaire macht der vakbonden te vernietigen? De radikaalste leuze zei: eenvoudig er uitgaan en de arbeiders voor de betere organisatie, die der bedrijfsraden, winnen. De centrale heeft deze leuze echter onverstandig geacht; zij wil, dat de kommunisten er in blijven, om in de plaatselijke afdelingen invloed te krijgen, deze dan in hun geheel van de bonden af te scheiden, en zoo de bonden, d.w.z. hun hoofdbesturen op het zand te zetten. Wij drukken hier de „Leitsätze“, de punten af, die door beide richtingen als richtlijnen voor de toekomstige beslissing opgesteld zijn.

I. Standpunt van de Centrale:

1. Die vakverenigingen zijn — daarover heerscht onder ons geen verschil — een kontrarevolutionair instrument gebleken, en als zoodanig misschien wel in 't tegenwoordige stadium der revolutie het allergevaarlijkst. De heerschende opvatting, als zou het van binnen tot in zijn centraal-zenuwstelsel, zijn centrale bureaucratie, omgevormd kunnen worden, is niet meer vol te houden. Wel zou zulk een omvorming mogelijk zijn, maar de weg zou een langere tijdsruimte eischen, dan voor het doorvoeren der revolutie in aanmerking komt.

2. Van bijzondere omstandigheden afgezien — zooals in Rijnland-Westfalen, waar de industrie een gesloten economische eenheid vormt, en bij de spoorwegen, waar eveneens een duidelijk van de overige bedrijfswereld afgezonderd organisme optreedt, dat ondanks de verspreiding over het geheele land toch door de spoorweg zelf samengehouden wordt, en waar dus met recht de vakverenigingen ook naar haar vorm verbrijzeld worden — kan men niet zeggen, dat de vakverenigingsvorm zichzelf reeds overleefd heeft, tenminste niet in die mate, dat zij in tegenspraak met het gevoel van het proletariaat komen. Dat toonen de cijfers van de toename van het ledenaantal te duidelijk. De massa's zijn ontevreden met de leiding der vakvereniging en met de bureaucratie. Zij voelen echter de vakvereniging zelf nog zoozeer als een behoefte, dat zij ondanks hun ontevredenheid naar de vakbonden toestroomden.

3. De partij zou zich dus zelf opgeven, als wij onze partijgenooten, die de bekwaamste vooraanstaande strijders van het proletariaat zijn, juist daar weghalen, waar de proletarische massa's nu nog staan. Dan zou niet slechts gebeuren, wat de vakverenigingsbureaucratie 't vurigst wenscht, nl. dat ze de „schreeuwens“ kwijtraakt, maar bovendien waren dan de massa's geheel, zonder ruggesteun, aan de willekeur der bureaucratie prijsgegeven. Daarom kunnen wij het individueel uittreden uit de vakver-

eenigingen niet aanbevelen. Afzonderlijk uittreden is individueel handelen en geen massa-actie; het staat in diepste tegenstelling tot onze kommunistische opvatting.

4. Wij moeten de vernietiging der vakvereenigings-bureaucratie tot een massa-actie maken. Dat kan slechts aldus geschieden, dat de massa's zich in gesloten groepen van hun kontra-revolutionaire bureaucratie in de vak-beweging, losmaken.

a. Waar de plaatselijke afdeelingen der vakvereenigingen daartoe bereid zijn, scheiden zij zich van de centrale bureaucratie af, staken de contributieafdracht, enz.

b. Waar de plaatselijke afdeelingen daartoe nog niet bereid zijn, sluiten de kommunistische leden zich tot een fraktie aaneen en organiseren de strijd voor het uittreden van de plaatselijke afdeeling. Deze strijd is een geheel andere, dan die tot nog toe gevoerd werd. Het gaat niet om omzetting van de bureaucratistische top, maar om haar isoleering, niet om de keuze van gedelegeerden en de stemming op een toekomstig kongres, maar om het zeer konkrete, tastbare doel van een besluit der afdeeling. Daardoor zal de geheele strijd in de afdeelingen een meer reëel uiterlijk krijgen; aan de ontevreden proletariërs wordt een doel getoond, dat zij direkt kunnen bereiken; de ontevreden elementen, die nu door dit gevoel de vakvereenigingen verlaten en verloren gaan, worden nu bij de massa gehouden en kunnen hun deel bijdragen, om de vakvereeniging in dienst van de revolutionaire strijd te stellen.

5. De afgescheiden afdeelingen sluiten zich voorloopig naar economische distrikten tot „Arbeiter-Unionen" aaneen. Daar, waar tot nog toe „Arbeiter-Unionen" bestonden, berustten zij op de bedrijfsorganisatie. Een groot deel van de zich afscheidende vakbondafdeelingen is naar het vak georganiseerd. Wij meenen, dat de nu losbarstende strijd om de vakvereenigingen te veel bezwaard zal worden, als met de voor de hand liggende vraag van het uittreden de verder afliggende kwestie der bedrijfsorganisatie vermengd wordt. Wij zijn verder ook van meening, dat een eenvormige organisatie op den grondslag der bedrijven, of, zooals sommigen zeggen, volgens het „radensysteem", zich niet laat doorvoeren. Daarom zijn wij van meening, dat deze kwestie vooreerst moet blijven rusten. Op den voorgrond van den strijd moet nu de eisch staan, dat zoo groot mogelijke massa's gesloten uit de centraalbonden uittreden, en in hoeverre deze voorloopig nog naar het vak georganiseerde arbeiders later naar andere principes gegroepeerd moeten worden, zal dan wel blijken.

Wij zien er ook geen bezwaar in, dat de „Arbeiter-Unionen", die zich vormen, zoo samengesteld zijn, dat een deel der aangesloten vereenigingen naar het vak, een ander deel naar bedrijven georganiseerd is.

6. De samenvatting naar economische distrikten is als voorloopig gedacht. Het doel is samenvatting tot een enkelvoudige rijksorganisatie, waaraan echter eerst begonnen kan worden, wanneer in verschillende distrikten Arbeiter Unionen gevormd zijn.

De motie van de distrikten Noord, Noordwest en Hannover, luidt:

1. Door de concentratie van het kapitaal en de imperialistische ontwikkeling is de strijdbodem voor de proletarische klassestrijd veranderd. Tegenover het proletariaat staan in de klassenstrijd niet meer afzonderlijke ondernemers, maar in stijgende mate miljoenenkapitalen, trusts, syndikaten en patroonsbonden. In plaats van de kleine vakvereenigingsstrijd traden steeds grootere kapitaalmassa's en proletariërmassa's tegen elkaar in het strijdperk. Het tijdperk van massa-stakingen en van revolutionaire klassestrijd brak aan. Na de November-revolutie gaat een golf van revolutionaire economische stakingen, van massa-stakingen over geheel Duitschland. Steeds

verdere lagen van 't proletariaat worden er voor gewonnen en met haar methoden vertrouwd gemaakt. Door de uitbreiding van de economische massabeweging en door de ervaringen, die het proletariaat daarin verwierf, breekt zich de noodzakelijkheid baan, een organisatie voor die revolutionaire economische strijd te vormen.

2. De organisaties voor deze strijd — massastaking, passieve weerstand — moeten, volgens het wezen van het kapitaal, uit de groote moderne takken van industrie opkomen. Zij moeten wortelen in de afzonderlijke bedrijven en naar takken van industrie samengevat worden en vervolgens over het geheele Deutsche bedrijfsgebied. De kiemen voor deze organisatie van massastrijd zijn de bedrijfsorganisaties, opgebouwd op het systeem van vertrouwensmannen. Deze sluiten zich aaneen tot industriele unies, als onderafdeelingen van de eene algemeene „Arbeiter Union” van Deutschland. De „Arbeiter Union” heeft tot taak, de arbeidersmassa's voor de revolutionaire economische massastrijd organisatorisch samen te vatten, deze strijd te propageeren en de organisatorische leiding in dezen strijd te nemen. Na de zege van de proletarische revolutie vormt de „Arbeiter Union” het geraamte voor de opbouw van het proletarisch produktieproces.

De kommunistische partij heeft, daar iedere economische strijd van het proletariaat thans een politiek-revolutionaire beteekenis heeft, het grootste belang bij de organisatie der massa's voor de massa-aktie. Zij propageert daarom de stichting van de „Arbeiter Union”, neemt de politieke leiding daarvan in de hand, zooals zij ze ook reeds in alle massa-akties heeft. Daar de economische massa-akties slechts één zijde van de geheele revolutionaire strijd ter verwerving van de politieke en economische heerschappij der arbeiders vormt, kan de kommunistische partij niet in de „Arbeiter Union” opgaan.

3. De „Freie Gewerkschaften”, ontstaan in de periode van economische guerilla, zijn in den loop der ontwikkeling tot tegenstanders van de proletarische klassenstrijd geworden. Gedurende den wereldoorlog waren zij de beste steunpilaren van het Deutsche imperialisme in het knevelen van de arbeiders, ten dienste van den oorlog. Thans zijn zij de belangrijkste organisaties der kontra-revolutie in Deutschland. De hooge en lage vakverenigings-bureaucratie verricht het vuilste werk bij de politieke en economische onderdrukking van het Deutsche proletariaat. Bij alle economische massa-akties staan zij te samen met de witte garden strijdend tegenover het proletariaat. Zij zijn de sterkste hindernis voor de ontwikkeling van de revolutionaire klassestrijd.

4. Het revolutionaire proletariaat staat daarom tot de vrije vakverenigingen in dezelfde tegenstelling als tot de kapitalistische staatsmacht. Het moet tegen deze vakverenigingen een onverbiddelijke, vernietigende strijd beginnen. Bij de sterke positie van de vakverenigings-bureaucratie en omdat het wezen der vakverenigingen door hun organisatievorm reactionair is, kan deze strijd niet gericht zijn op de verovering van de leiding dezer vakverenigingen. Het parool van het revolutionaire proletariaat in den strijd tegen de vrije vakverenigingen is: treedt uit de vakverenigingen uit en bouwt de „Arbeiter Union” op voor de economische strijd over het geheele rijk. Hoe dit parool, dat een massaparool is, tot praktijk gemaakt moet worden, d.w.z. op welk oogenblik het uittreden uit de vakverenigingen en het intreden in de „Union” moet geschieden, blijft aan het besluit der ledenorganisaties in de distrikten overgelaten. De propaganda en de organisatorische voorbereiding moeten echter overal dadelijk ter hand genomen worden.

In doel schijnen de beide moties niet zoover uiteen te loopen, daar zij de vakverenigingen willen opheffen en de „Unionen” er voor in de plaats

brengen. Terwijl in die der Centrale voorzichtig-berekenend de beste weg uitgezocht wordt, om de arbeiders mee te krijgen, schetst de Noordwestelijke motie in breede lijnen de maatschappelijke ontwikkeling en het groote konflikt, waar het proletariaat door heen moet. Deze wijst dan ook, veel principieeler, direct op de bedrijfsraden, de kiem van het radenstelsel, als revolutionaire plaatsvervangers voor de kontra-revolutionaire vakbonden; hun samenvoeging vormt de „Arbeiter-Union", het lichaam, dat de strijd tegen de ondernemers per fabriek, per vak, per distrikt, en over 't geheele land voert als deel van de revolutie. Daarentegen treedt de „Union" in de andere motie op als een beter soort vakbeweging, zonder machtige centrale bureaucratie. Het zijn weer twee zijden van dezelfde zaak, van uit twee verschillende grondgedachten gezien; in een levend, krachtig kapitalisme zal het tweede karakter domineeren, in een revolutietijdperk het eerste. De „Unionen" zijn spontaan ontstaan uit de verbittering tegen de vakverenigingsleiding, die vóór hei kapitaal tegen de stakende arbeiders optrad, het eerst van 't voorjaar in de groote mijnwerkersbewegingen in Rijnland-Westfalen. Zij komen in karakter sterk overeen met de I. W. W. (Industriele Arbeiders der Wereld) in Amerika, die al jaren lang onder Haywood en anderen tegen de vakbonden voor „one big union", één groote eenheidsbond en voor revolutionaire klassenstrijd optrad. Hier en daar smelten de „Unionen" samen met de bestaande, maar meest zwakke syndikalistische vakgroepen.

De vakverenigings-bureaucratie heeft tegen hen het parool uitgegeven, de leden van de „Union" als „ongeorganiseerden" uit de bedrijven te gooien, wat ook op tal van plaatsen gebeurd is. Terwijl dit er toe leiden kan, dat men met het individueele uittreden voorzichtiger wordt, wat trouwens in de Noordwestelijke motie geheel opengelaten wordt, is er ook een strooming voorhanden, die voor alle kommunisten het uittreden uit de vakverenigingen en het toetreden tot de „Union" verplichtend wil stellen.

A. P.

NASCHRIFT. De hier geschetste tegenstellingen hebben intusschen op een pas gehouden partijdag tot een scheuring geleid. Alschijs, naar de eerste berichten, de aanleiding, die tot uitsluiting van de afgevaardigden der Noordwestelijke afdeelingen leidde, een Organisatorisch geschil te zijn, toch wordt de eigenlijke reden zonder twijfel door de hier geschetste taktische verschilpunten gevormd.